

Na osnovu člana 16, člana 61. stav 1, člana 64. i člana 71. stav 1, Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stav 3. tačka a) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 39/09) generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK

O INTEROPERABILNOSTI EVROPSKE MREŽE ZA UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM

INTEGRALNI TEKST

"Službeni glasnik BiH", broj: 45/10 i 65/10

Član 1.

(Predmet)

Predmet ovog Pravilnika je interoperabilnost Evropske mreže za upravljanje zračnim prometom (u daljem tekstu: EATMN).

Član 2.

(Pojmovi)

- (1) Pojmovi »Zajednica«, »pravo Zajednice«, »Ugovor o osnivanju Evropske zajednice«, »Službeni list Evropske unije«, »zračna luka Zajednice« i »država članica«, iz Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika, čitat će se u skladu sa tačkama 2. i 3. Dodatka II ECAA Sporazuma.
- (2) U smislu ovoga Pravilnika pojmovi »nacionalna zrakoplovna vlast« («national aviation authority») i »nacionalna nadležna vlast« («national competent authority») iz Uredbe iz Dodatka I Pravilnika, čitat će se kao »Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine«.

Član 3.

(Dodaci)

- (1) Dodatak I uz ovaj Pravilnik čini njegov sastavni dio.
- (2) Dodatak I iz stava (1) ovoga člana čini Uredba (EC) Br. 552/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine o interoperabilnosti Evropske mreže za upravljanje zračnim prometom (Propis o interoperabilnosti) (tekst relevantan za EEA).

Član 4.

(Nadležnost za provođenje Pravilnika)

U smislu provedbe Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika nadležna je BHDCA, u okviru nadležnosti koje u području iz člana 1. Pravilnika ima na osnovu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 39/09) i ovoga Pravilnika.

Član 5.

(Tumačenje)

U slučaju nejasnoća u tumačenju i nedostataka odredaba ovoga Pravilnika mjerodavan će biti tekst Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika na engleskom jeziku, kako je objavljen u Službenom glasniku Evropske unije.

Član 6.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u »Službenom glasniku BiH«.

GENERALNI DIREKTOR
Ratkovica Đorđe, s.r.

DODATAK I

PROPIS (EC) Br. 552/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 10. marta 2004. godine

o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom

(Propis o interoperabilnosti)

(tekst relevantan za EEA)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

Poštujući Ugovor o uspostavljanju Europske Zajednice, a posebno Članak 80(2),

Poštujući prijedlog Komisije,

Poštujući mišljenje Europskog Ekonomskog i Socijalnog Komiteta,

Poštujući mišljenje Komiteta Regiona,

Postupajući u skladu sa procedurom navedenoj u Članku 251 Ugovora, u svjetlu zajedničkog teksta odobrenog od Komiteta izmirenja 11. decembra 2003. godine,

Gdje:

- (1) Za stvaranje Jedinog Evropskog neba, trebaju biti usvojene mjere u odnosu na sisteme, sastavne dijelove i sastavne procedure sa ciljem osiguravanja interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (EATMN) dosljedne odredbi o uslugama zračne navigacije navedenoj u Propisu (EC) Br. 550/2004 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 10. Marta 2004. o pružanju usluga zračne navigacije u Jedinom Evropskom nebu (Propis o pružanju usluga) i organizaciji i upotrebi zračnog prostora navedenoj u Propisu (EC) Br. 551/2004 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 10. marta 2003. godine o organizaciji i upotrebi zračnog prostora u Jedinom Evropskom nebu (Propis o zračnom prostoru).
- (2) Izvešće Grupe na viskom nivou o Jedinom Evropskom nebu potvrdilo je potrebu za uspostavljanje tehničkog propisa na bazi „novog pristupa“ u skladu sa Odlukom Vijeća od 7. maja 1985. godine o novom pristupu tehničkom usaglašavanju i standardima gdje su osnovni zahtjevi, pravila i standardi dopunjeni i konzistentni.
- (3) Propis (EC) Br. 549/2004 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine (okvirni Propis) postavlja okvir za stvaranje Jedinog Evropskog neba.
- (4) Izvešće Grupe na viskom nivou je potvrdilo da iako je postignut napredak za vrijeme nekoliko posljednjih godina u smjeru bezprijekorne operacije EATMN-a, situacija još uvijek ostaje nezadovoljavajuća, sa niskim nivoom integracije između nacionalnih sistema upravljanja zračnim prometom i sporog predstavljanja novih koncepata operacije i tehnologije potrebne za isporuku dodatno zahtjevanih kapaciteta.
- (5) Unapređujući nivo integracije na novou Zajednice rezultirati će boljom efikasnošću i nižim troškovima nabavke sistema i održavanja i podoljšanom operativnom koordinacijom.

- (6) Preovlađivanje nacionalnih tehničkih specifikacija korištenih u nabavci je dovela do fragmentacije tržišta sistema i ne olakšava industrijsku saradnju na nivou Zajednice; kao rezultat toga, industrija je posebno pogođena zbog potrebe da značajno prilagodi svoje proizvode svakom nacionalnom tržištu; ova praksa čini razvoj i implementaciju nove tehnologije nepotrebno teškom i usporavaju predstavljajući nove operativne koncepte potrebne za povećanje kapaciteta.
- (7) Stoga je u interesu svih uključenih u upravljanje zračnim prometom da razviju novi partnerski pristup dozvoljavajući uravnoteženo uključivanje svih strana i stimulirajući kreativnost i podjelu znanja, iskustva i rizika; takvo partnerstvo treba ići ka definisanju, u saradnji sa industrijom, povezanog skupa specifikacija Zajednice koji može ispuniti najširi mogući opseg potreba.
- (8) Unutarnje tržište je cilj Zajednice i stoga mjere poduzete u skladu sa ovim Propisom trebaju doprinjeti njegovom progresivnom razvoju u ovom sektoru.
- (9) Stoga je pogodno definisati osnovne zahtjeve koji se trebaju primjeniti na Europsku mrežu upravljanja zračnim prometom, njenim sistemima, sastavnim dijelovima i sastavnim procedurama.
- (10) Pravila implementiranja interoperabilnosti trebaju biti napravljena za sisteme kada god je neophodno dopuniti ili dalje pročistiti osnovne zahtjeve; ta pravila takođe trebaju biti napravljena gdje je neophodno olakšati koordinirano predstavljanje novih, ugovorenih i validiranih koncepta operacija ili tehnologija; usklađenost sa ovim pravilima se treba konstantno održavati; ova pravila se trebaju oslanjati na pravila i standarde razvijene od strane međunarodnih organizacija kao što su Eurocontrol ili ICAO.
- (11) Razvoj i usvajanje specifikacija Zajednice u vezi sa EATMN, njenih sistema i sastavnih dijelova i sastavnih procedura je odgovarajući način definisanja tehničkih i operativnih uslova neophodnih za ispunjavanje osnovnih zahtjeva i bitnih pravila implementacije interoperabilnosti; usklađenost sa objavljenim specifikacijama Zajednice, koji ostaju na dobrovoljnoj osnovi, stvara pretpostavku usklađenosti sa osnovnim zahtjevima i bitnim pravilima implementacije interoperabilnosti.
- (12) Specifikacije Zajednice trebaju biti uspostavljene od strane Europskih organa za standardizaciju u vezi sa Europskom organizacijom za opremu u civilnom zrakoplovstvu (Eurocae) i Eurocontrol-a, u skladu sa generalnim procedurama Zajednice za standardizaciju.
- (13) Procedure koje regulišu procjenu usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu sastavnih dijelova trebaju biti temeljene na upotrebi modula pokrivenih Odlukom Vijeća 93/465/EEC od 22. jula 1993. godine u vezi sa modulima za razne faze procedura procjene usklađenosti i pravila za dodjelu i upotrebu oznaka CE usklađenosti, koje se namjeravaju upotrebiti u direktivama tehničkog usaglašavanja; dokle god je neophodno, ovi moduli trebaju biti prošireni kako bi pokrili specifične zahtjeve zainteresovanih industrija.
- (14) Dotično tržište je malo i sastoji se od sistema i sastavnih dijelova korištenih skoro ekskluzivno za svrhe upravljanja zračnim prometom i nisu namijenjeni za opštu javnost; stoga bi bilo previše dodjeliti CE oznaku sastavnim dijelovima jer, na bazi procjene saglasnosti i/ili pogodnosti za upotrebu, deklaracija saglasnosti proizvođača je dovoljna; to ne bi trebalo utjecati na obavezu proizvođača da dodjeli CE oznaku određenim sastavnim dijelovima sa ciljem da potvrdi njihovu usklađenost sa drugim legislativama Zajednice koje se odnose na njih.

- (15) Stavljanje u upotrebu sistema upravljanja zračnim prometom treba biti predmet verifikacije usklađenosti sa osnovnim zahtjevima i bitnom pravilima implementacije interoperabilnosti; upotreba specifikacija Zajednice stvara pretpostavku usklađenosti sa osnovnim zahtjevima i bitnim pravilima implementacije interoperabilnosti.
- (16) Potpuna primjena ovog Propisa treba biti ostvarena prelaznom strategijom dizajniranom da ostvari ciljeve ovog Propisa ne stvarajući neopravdane prepreke troškovne opravdanosti u očuvanju postojeće infrastrukture.
- (17) U okviru relevantne legislative Zajednice, treba se posvetiti praznja potrebi da se osiguraju:
- usaglašeni uslovi s obzirom na dostupnost i efikasnu upotrebu radio spektra potrebnog za implementaciju Jedinog evropskog neba, uključujući aspekte elektromagnetne kompatibilnosti,
 - zaštita usluga koje se odnose na životnu sigurnost od štetnih uplitanja,
 - efikasna i odgovarajuća upotreba frekvencija dodjeljenih i ekskluzivno upravljanih zrakoplovnim sektorom.
- (18) Odluka Vijeća 93/65/EEC od 19. jula 1993. godine o definiciji i upotrebi kompatibilnih tehničkih specifikacija za nabavku opreme i sistema za upravljanje zračnim prometom je ograničena dodjelom strana; ovaj Propis je sveobuhvatniji u tome što određuje obaveze svih sudionika, uključujući pružatelje usluga zračne navigacije, korisnike zračnog prostora, industriju i aerodrome i brine se kako za pravila primjenjiva za sve, tako i za usvajanje specifikacija Zajednice što, iako je dobrovoljno, stvara pretpostavku saglasnosti sa osnovnim zahtjevima. Stoga, Odluka 93/65/EEC, Odluka Komisije 97/15/EC od 25. marta 1997. godine usvajajući standarde Eurocontrol-a i dopunjujući Odluku Vijeća 93/65/EEC o definiciji i upotrebi kompatibilnih tehničkih specifikacija za nabavku opreme i sistema za upravljanje zračnim prometom i Propisi Komisije (EC) Br. 2080/2000 od 6. septembra 2000. godine usvajajući standarde Eurocontrol-a i dopunjujući Odluku 97/15/EC i (EC) Br. 980/2002 od 4. juna 2002. godine dopunjujući Propis (EC) Br. 2082/2000 trebaju biti ukinute nakon prelaznog perioda.
- (19) Radi legalne sigurnosti važno je osigurati da suština određenih odredbi legislative Zajednice usvojene na bazi Odluke 93/65/EEC, ostane na snazi nepromjenjena. Usvajanje pravila implementacije pod ovim Propisom koja odgovaraju takvim odredbama zahtijevati će određeno vrijeme,

SU USVOJILI OVAJ PROPIS:

POGLAVLJE I

OPĆE ODREDBE

Član 1.

Cilj i opseg

1. Unutar obima okvirnog Propisa, ovaj Propis se odnosi na interoperabilnost EATMN-a.
2. Ovaj Propis će se primjenjivati na sisteme, njihove sastavne dijelove i sastavne procedure identifikovane u Aneksu I.

3. Cilj ovog Propisa je da postigne interoperabilnost između različitih sistema, sastavnih dijelova i sastavnih procedura EATMN-a, poštujući relevantna međunarodna pravila. Ovaj Propis također cilja na osiguravanje koordiniranog i brzog predstavljanja novih ugovorenih i validiranih koncepata operacija ili tehnologije u upravljanju zračnim prometom.

POGLAVLJE II

OSNOVNI ZAHTJEVI, PRAVILA IMPLEMENTACIJE INTEROPERABILNOSTI I SPECIFIKACIJE ZAJEDNICE

Član 2. Osnovni zahtjevi

EATMN, njeni sistemi i njihovi sastavni dijelovi i sastavne procedure će ispuniti osnovne zahtjeve. Osnovni zahtjevi su određeni u Aneksu II.

Član 3. Pravila implementacije interoperabilnosti

1. Pravila implementacije interoperabilnosti biti će uspostavljena kada god je neophodno postići ciljeve ovog Propisa na dosljedan način.
2. Sistemi, sastavni dijelovi i sastavne procedure će biti usklađeni sa relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti kroz njihov životni ciklus.
3. Pravila implementacije interoperabilnosti će posebno:
 - (a) odrediti bilo koje specifične zahtjeve koji dopunjuju ili prečišćavaju osnovne zahtjeve, posebno u smislu sigurnosti, potpunih operacija i izvođenja; i/ili
 - (b) opisati, gdje je pogodno, bilo koje specifične zahtjeve koji dopunjuju ili prečišćavaju osnovne zahtjeve, posebno u odnosu na koordinirano predstavljanje novih, ugovorenih i validiranih koncepata operacija ili tehnologija; i/ili
 - (c) odrediti sastavne dijelove kada se tretiraju sistemi; i/ili
 - (d) opisati specifične procedure procjene usklađenosti uključujući, gdje je pogodno, informirana tijela kao što je navedeno u Članku 8, na osnovu modula definisanih u Odluci 93/465/EEC koji će se upotrebiti za procjenu usklađenosti ili podobnosti za upotrebu sastavnih dijelova kao i za verifikaciju sistema; i/ili
 - (e) specificirati uslove implementacije uključujući, gdje je pogodno, datum do kojeg se zahtjeva da su svi relevantni sudionici u usklađeni sa njima.
4. Priprema, usvajanje i pregled pravila implementacije interoperabilnosti će uzeti u obzir predviđene troškove i dobit tehničkih rješenja na način kojim oni mogu biti usklađeni, sa pogledom na definisanje najboljeg rješenja, uzimajući u obzir održavanje ugovorenog visokog nivoa sigurnosti. Procjena toškova i dobiti ovih rješenja za sve zainteresirane sudionike biti će priložena svakom nacrtu pravila implementacije interoperabilnosti.
5. Pravila implementacije interoperabilnosti će biti uspostavljena u skladu sa procedurom iz člana 8 okvirnog Propisa.

Član 4. Specifikacije Zajednice

1. U težnji ka cilju ovog Propisa, specifikacije Zajednice mogu biti uspostavljene. Takve specifikacije mogu biti:

(a) Europski standardi za sisteme ili sastavne dijelove, zajedno sa relevantnim procedurama, napravljenih od strane tijela Europske standardizacije u suradnji sa Eurocae, u mandatu od Komisije u skladu sa Člankom 6(4) Odluke 98/34/EC Europskog Parlamenta i Vijeća od 22. juna 1998. godine donoseći proceduru za pružanje informacija na polju tehničkih standarda i propisa i shodno generalnim direktivama o suradnji između Komisije i tijela standardizacije potpisanim 13. novembra 1984. godine;

ili

(b) Specifikacije napravljene od strane Eurocontrol-a po pitanju operativne koordinacije između pružatelja usluga zračne navigacije, odgovor na zahtjev Komisije u skladu sa procedurom navedenoj u članu 5(2) okvirnog Propisa.

2. Što se tiče sistema, saglasnost sa osnovnim zahtjevima i/ili pravilima implementacije interoperabilnosti se pretpostavlja, zajedno sa sastavnim procedurama ili sastavnim dijelovima koji ispunjavaju relevantne specifikacije Zajednice i čije su reference objavljene u Službenom glasniku Evropske unije.

3. Komisija će objaviti reference europskim standardima navedenim u paragrafu 1(a) u Službenom glasniku Evropske unije.

4. Reference standardima Eurocontrol-a navedene u paragrafu 1(b) će biti objavljene od strane Komisije u Službenom glasniku Evropske unije u skladu sa procedurom navedenoj u članu 5(2) okvirnog Propisa.

5. Tamo gdje Država članica ili Komisija smatra da usklađenost sa objavljenom specifikacijom Zajednice ne osigurava saglasnost sa osnovnim zahtjevima i/ili pravilima implementacije interoperabilnosti za koje je spomenuta specifikacija Zajednice namjenjena da pokrije, procedura navedena u članu 5(2) okvirnog Propisa će biti primjenjena.

6. U slučaju nedostataka u objavljenim europskim standardima, djelomično ili potpuno povlačenje tih standarda iz publikacija koje ih sadrže, ili amandmana, može se odlučiti u skladu sa procedurom navedenoj u Članku 5(2) okvirnog Propisa, nakon konsultacije komiteta navedenog u članu 5 Odluke 98/34/EC.

7. U slučaju nedostataka u objavljenim standardima Eurocontrol-a, djelomično ili potpuno povlačenje tih standarda iz publikacija koje ih sadrže, ili amandmana, može biti odlučeno u skladu sa procedurom navedenoj u članu 5(2) okvirnog Propisa.

POGLAVLJE III

VERIFIKACIJA SAGLASNOSTI

Član 5.

EC deklaracija o saglasnosti ili pogodnosti za upotrebu sastavnih dijelova

1. Sastavni dijelovi će biti praćeni EC deklaracijom o usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu. Elementi ove deklaracije su postavljeni u Aneksu III.
2. Proizvođač ili njegov ovlašteni predstavnik postavljen u Zajednici, će osigurati i deklarirati, u smislu EC deklaracije o usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu, da je primjenio odredbe postavljene u osnovnim zahtjevima i u relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti.
3. Saglasnost sa osnovnim zahtjevima i relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti biti će pretpostavljena u odnosu na one sastavne dijelove koji su praćeni sa EC deklaracijom o usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu.
4. Relevantna pravila implementacije interoperabilnosti će identificirati, gdje je pogodno, zadatke koji se odnose na procjenu usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu sastavnih dijelova koji će biti izvršeni od strane informiranih tijela navedenih u članu 8.

Član 6.

EC deklaracija o verifikaciji sistema

1. Sistemi će biti predmet EC verifikacije od strane pružatelja usluga zračne navigacije u skladu sa relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti, da bi se osiguralo da su ispunjavaju osnovne zahtjeve ovog Propisa i pravila implementacije interoperabilnosti, kada budu integrisani u EATMN.
2. Prije nego što se sistem pusti u rad, relevantni pružatelj usluga zračne navigacije će uspostaviti EC deklaraciju o verifikaciji, potvrđujući usklađenost, i podnijet će ga nadzornoj vlasti zajedno sa tehničkim dokumentima.
3. Relevantna pravila implementacije interoperabilnosti će identifikovati, gdje je pogodno, zadatke koji se odnose na verifikaciju sistema koji će biti izvršeni od strane objavljenih tijela navedenih u članu 8.
4. EC deklaracija o verifikaciji će biti bez predrasuda prema bilo kojoj procjeni za koju nacionalna nadzorna vlast može imati potrebu za sprovođenje van polja interoperabilnosti.

Član 7.

Zaštite

1. Gdje se nacionalna nadzorna vlast uvjeri da:
 - (a) sastavni dio praćen sa EC deklaracijom o usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu, ili
 - (b) sistem praćen sa EC deklaracijom o verifikaciji, nije u saglasnosti sa osnovnim zahtjevima i/ili relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti, ona će, sa obzirom na potrebu da osigura sigurnost i kontinuitet operacija, preduzeti sve mijere neophodne da ograniči područje primjene tog sastavnog dijela ili sistema ili da zabrani njegovu upotrebu pod odgovornosti vlasti.
2. Dotična država članica će odmah informirati Komisiju o takvim mjerama, navodeći razloge i posebno, da li je po njenom mišljenju nesaglasnost sa osnovnim zahtjevima zbog:
 - (a) neuspjeha u ispunjenju osnovnih zahtjeva;
 - (b) nepravilne primjene pravila implementacije interoperabilnosti i/ili specifikacija Zajednice;

(c) nepravilnosti u pravilima implementacije interoperabilnosti i/ili specifikacijama Zajednice

3. Što je prije moguće, Komisija će se konsultirati sa umiješanim stranama. Nakon takve konsultacije, Komisija će informisati državu članicu o svojim nalazima i mišljenju da li su mjere poduzete od strane nacionalne nadzorne vlasti opravdane.

4. Gdje Komisija ustanovi da mjere poduzete od strane nacionalne nadzorne vlasti nisu opravdane, zatražiće od pogođene države članice povlačenje tih mjera bez odgađanja. Ona će odmah informisati proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika postavljenog u Zajednici.

5. Gdje Komisija ustanovi da je neusklađenost sa osnovnim zahtjevima nastala zbog nepravilne primjene pravila implementacije interoperabilnosti i/ili specifikacija Zajednice, dotična država članica će preduzeti potrebne mjere protiv izdavaoca deklaracije o usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu ili EC deklaracije o verifikaciji i informisati će Komisiju i druge države članice.

6. Gdje Komisija ustanovi da je neusklađenost sa osnovnim zahtjevima nastala zbog nepravilnosti u specifikacijama Zajednice, procedure navedene u Članku 4(6) ili (7) će se primjeniti.

Član 8. Informirana tijela

1. Države članice će obavijestiti Komisiju i druge države članice tijela koje su odredile da izvršavaju zadatke koji se odnose na procjenu usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu navedena u članu 5, i/ili verifikacije navedene u članu 6, navodeći područje odgovornosti svakog tijela i njegov identifikacijski broj dobijen od strane Komisije. Komisija će objaviti u Službenom glasniku Evropske unije listu tijela, njihove identifikacijske brojeve i područja odgovornosti i ažurirati će tu listu.

2. Države članice će primjeniti kriterij naveden u Aneksu V za procijenu tijela koja će biti objavljena. Tijela koja ispunjavaju kriterij procijene predviđen u europskim standardima smatrati će se da ispunjavaju spomenuti kriterij.

3. Države članice će povući obavijest o informiranom tijelu koje više ne ispunjava kriterij naveden u Aneksu V. One će odmah informirati Komisiju i druge države članice.

4. Bez predrasuda prema zahtjevima navedenim u paragrafima 1, 2 i 3, države članice mogu odlučiti da odrede organizacije priznate u skladu sa članom 3 Propisa o pružanju usluga kao informirana tijela.

POGLAVLJE IV

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9. Revizija aneksa

U slučaju bilo kakvih tehničkih ili operativnih razvoja, može biti napravljena korekcija Aneksa I i II u skladu sa procedurom navedenoj u članu 5(3) okvirnog Propisa.

Članak 10.
Prelazne odredbe

1. Počevši od 20. oktobra 2005. godine, osnovni zahtjevi će se primjenjivati na puštanje u rad sistema i sastavnih dijelova EATMN-a, ako nije drugačije navedeno u relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti.

2. Usklađenost sa osnovnim zahtjevima će biti zahtjevana za sve sisteme i sastavne dijelove EATMN-a trenutno u opraciji do 20. aprila 2011. godine, ako nije drugačije navedeno u relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti.

3. Tamo gdje su sistemi EATMN-a već naručeni ili obavezujući ugovori sa posljedicama potpisani

- prije datuma stupanja na snagu ovog Propisa, ili gdje je pogodno,
- prije datuma stupanja na snagu jednog ili više relevantnih pravila implementacije interoperabilnosti,

tako da usklađenost sa osnovnim zahtjevima i/ili relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti ne može biti garantovana u okviru vremenskog ograničenja spomenutog u paragrafu 1, dotične države članice će prenositi detaljne informacije Komisiji o osnovnim zahtjevima i/ili relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti gdje je nesigurnost o usklađenost identifikovana.

Komisija će se konsultirati sa zainteresovanim stranama, nakon čega će donijeti odluku u usklađenost sa procedurom navedenoj u članu 5(3) okvirnog Propisa.

Član 11.
Ukidanje

Odluke 93/65/EEC i 97/15/EC i Propisi (EC) Br. 2082/2000 i 980/2002 biti će ukinuti 20. oktobra 2005. godine

Članak 12.
Stupanje na snagu

Ovaj Propis stupa na snagu dvadeset dana od njegovog objavljivanja u Službenom glasniku Evropske unije.

Ovaj Propis biti će obavezan u cijelosti i direktno primjenjen u svim državama članicama.

Donesen u Strazburu, 10. marta 2004. godine

Za Europski Parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
D. ROCHE

ANEKS I

LISTA SISTEMA ZA USLUGE ZRAČNE NAVIGACIJE

U svrhe ovog Propisa EATMN je dalje podijeljen na osam sistema.

1. Sistemi i procedure za upravljanje zračnim prostorom.
2. Sistemi i procedure za upravljanje tokom zračnog prometa.
3. Sistemi i procedure za usluge zračnog prometa, posebno sistemi za obradu podataka leta, sistemi za obradu podataka nadgledanja i sistemi međusklopa čovjek-mašina.
4. Komunikacijski sistemi i procedure za zemlja-zemlja, zrak-zemlja i zrak-zrak komunikacije.
5. Navigacijski sistemi i procedure.
6. Sistemi i procedure nadgledanja.
7. Sistemi i procedure za usluge zrakoplovnih informacija.
8. Sistemi i procedure za upotrebu meteoroloških informacija.

ANEKS II

OSNOVNI ZAHTJEVI

Dio A: Opći zahtjevi

Ovo su zahtjevi širom mreže koji su generalno primjenjivi na svaki od sistema identifikovanih u Aneksu I.

1. Potpune operacije

Sistemi upravljanja zračnim prometom i njihovi sastavni dijelovi će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da se osiguraju potpune operacije EATMN-a za svo vrijeme i za sve faze leta. Potpune operacije mogu biti izražene, naročito, u pogledu razmjene informacija, uključujući relevantne informacije o operativnom statusu, opšte razumijevanje informacija, uporedive osobine obrade i sastavne procedure što omogućava zajedničke operativne performanse ugovorene za cijeli ili za dijelove EATMN-a.

2. Podrška novim konceptima operacija

EATMN, njeni sistemi i sastavni dijelovi će podržati, na koordiniranoj osnovi, nove ugovorene i validirane koncepte operacija što poboljšava kvalitet i efektivnost usluga zračne navigacije, posebno u pogledu sigurnosti i kapaciteta .

Potencijal novih koncepata, kao što je suradničko donošenje odluka, povećanje automatizacije i alternativnih metoda povjeravanja odgovornosti razdvajanja, će biti ispitan uzimajući u obzir tehnološke razvoje i njihovu sigurnu implementaciju, nakon validacije.

3. *Sigurnost*

Sistemi i operacije EATMN-a će postići ugovorene visoke nivoe sigurnosti. Ugovoreno upravljanje sigurnošću i metodologije izvještavanja će biti uspostavljene za postizanje ovoga.

S obzirom na odgovarajuće bazirane sisteme na zemlji, ili njihove dijelove, ovi visoki nivoi sigurnosti će biti poboljšani mrežama sigurnosti koje će biti predmet ugovorenih zajedničkih karakteristika performansi.

Usaglašeni komplet zahtijeva sigurnosti za dizajn, implementaciju, održavanje i operaciju sistema i njihovih sastavnih dijelova, za uobičajen i degradirane načine operacije, biti će definisani sa obzirom na postizanje ugovorenih nivoa sigurnosti, za sve faze leta i za cijeli EATMN.

Sistemi će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da su zadaci dodjeljeni kontrolnom osoblju kompatibilni sa ljudskim mogućnostima, u uobičajenim i degradiranim načinima operacija i da su dosljedni sa zahtjevanim nivoim sigurnosti.

Sistemi će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da budu neometani štetnim uplitanjima u njihovom uobičajenom operativnom okruženju.

4. *Civilno-vojna saradnja*

EATMN, njeni sistemi i njihovi sastavni dijelovi će podržati progresivnu implementaciju civilno/vojne koordinacije, do obima potrebnog za efektivan zračni prostor i upravljanje tokom zračnog prometa i sigurnu i efikasnu upotrebu zračnog prostora od strane svih korisnika, kroz primjenu koncepta fleksibilne upotrebe zračnog prostora.

Za postizanje ovih ciljeva, EATMN, njeni sistemi i njihovi sastavni dijelovi će podržati blagovremenu razmijenu ispravnih i dosljednih informacija koje pokrivaju sve faze leta, između civilnih i vojnih strana.

Treba voditi računa o nacionalnim zahtjevima sigurnosti.

5. *Ograničenja očuvanja okoliša*

Sistemi i operacije EATMN-a će uzeti u obzir potrebu da se minimizira oštećenje okoliša u skladu sa legislativom Zajednice.

6. *Principi upravljanja logičnom izgradnjom sistema*

Sistemi će biti dizajnirani i progresivno integrirani sa ciljem postizanja povezane i više usaglašene, evolutivne i validirane logične izgradnje u okviru EATMN-a.

7. Principi upravljanja konstrukcijom sistema

Sistemi će biti dizajnirani, izgrađeni i održavani na temelju principa zvučnog inženjeringa, posebno oni koji se odnose na modularnost, omogućujući zamijenljivost sastavnih dijelova, visoku dostupnost i toleranciju izlišnosti i greške kritičnih sastavnih dijelova.

Dio B: Specifični zahtjevi

Ovo su zahtjevi specifični za svaki sistem i dopunjuju i dalje prerađuju generalne zahtjeve.

1. Sistemi i procedure za upravljanje zračnim prostorom

1.1. Potpune operacije

Informacije koje se odnose na pred-taktičke i taktičke aspekte dostupnosti zračnog prostora biti će date svim zainteresiranim stranama na ispravan i blagovremen način, kako bi se osigurala efikasna dodijela i upotreba zračnog prostora od strane svih korisnika zračnog prostora. Pri ovome trebalo bi uzeti u obzir nacionalne zahtjeve sigurnosti.

2. Sistemi i procedure za upravljanje tokom zračnog prometa

2.1. Potpune operacije

Sistemi i procedure za upravljanje tokom zračnog prometa će podržati razmijenu ispravnih, povezanih i relevantnih strateških, pred-taktičkih i taktičkih, kako je primjenljivo, letaćkih informacija koje pokrivaju sve faze leta i nude mogućnosti dijaloga sa pogledom na postizanje optimizirane upotrebe zračnog prostora.

3. Sistemi i procedure za usluge u zračnom prometu

3.1. Sistemi obrade podataka leta

3.1.1. Potpune operacije

Sistemi obrade podataka leta će biti interoperabilni u smislu blagovremene razmijene ispravnih i dosljednih informacija i zajedničkog operativnog razumijevanja tih informacija, u cilju osiguranja povezanog i dosljednog procesa planiranja i efikasnosti resursa taktičke koordinacije kroz EATMN za vrijeme svih faza leta.

Da bi se osigurala sigurna, glatka i brza obrada kroz EATMN, performanse obrade podataka leta biti će ekvivalentne i odgovarajuće za dato okruženje (površina, aerodromska zona manevrisanja (TMA), en route), sa poznatim karakteristikama prometa i eksploatacane pod ugovorenim i validiranim operativnim konceptom, posebno u smislu preciznosti i tolerancije greške rezultata obrade.

3.1.2. Podrška novim konceptima operacija

Sistemi obrade podataka leta će primiti progresivnu implementaciju naprednih, ugovorenih i validiranih koncepata operacija za sve faze leta.

Karakteristike automatiskih intenzivnih alata moraju biti takve da omoguće povezanu i efikasnu pred-taktičku i taktičku obradu letачkih informacija u dijelovima EATMN-a.

Zračni i zemaljski sistemi i njihovi sastavni dijelovi podržavajući nove, ugovorene i validirane koncepte operacija će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani, koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da budu interoperabilni u smislu blagovremene razmijene ispravnih i dosljednih informacija i zajedničkog razumijevanja trenutnih i predviđenih operativnih situacija.

3.2. Sistemi obrade podataka nadgledanja

3.2.1. Potpune operacije

Sistemi obrade podataka nadgledanja će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da pruže zahtjevane osobine i kvalitet usluga u okviru datog okruženja (površina, aerodromska zona manevrisanja (TMA), en route) sa poznatim karakteristikama prometa, posebno u smislu preciznosti i pouzdanosti izračunatih rezultata, ispravnosti, integritetu, dostupnosti, kontinuitetu i blagovremenosti informacija na kontrolnoj poziciji.

Sistemi obrade podataka nadgledanja će se prilagoditi blagovremenoj razmijeni relevantnih, preciznih, dosljednih i povezanih informacija između njih da osiguraju optimizirane operacije kroz različite dijelove EATMN-a.

3.2.2. Podrška novim konceptima operacija

Sistemi obrade podataka nadgledanja će se prilagoditi progresivnoj dostupnosti novih izvora informacija nadgledanja na takav način da poboljšaju kvalitet usluge.

3.3. Sistemi međusklopa čovjek-mašina

3.3.1. Potpune operacije

Sistemi međusklopa čovjek-mašina sistema zemaljskog upravljanja zračnim prometom će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da ponude svom kontrolnom osoblju progresivno usaglašeno radno okruženje, uključujući funkcije i ergonomiju, ispunjavajući zahtjevane osobine za dato okruženje (površina, TMA, en route), sa poznatim karakteristikama prometa.

3.3.2. Podrška novim konceptima operacija

Sistemi međusklopa čovjek-mašina će se prilagoditi progresivnom predstavljanju novih, ugovorenih i validiranih koncepata operacija i povećanoj automatizaciji, na način da se osigura da zadatci dodijeljeni kontrolnom osoblju ostanu kompatibilni sa ljudskim mogućnostima, u uobičajenim i degradiranim načinima operacija.

4. *Komunikacioni sistemi i procedure za zemlja-zemlja, zrak-zemlja i zrak- zrak komunikacije*

4.1. Potpune operacije

Komunikacioni sistemi će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da postignu zahtjevane osobine u okviru datok volumena zračnog prostora ili za specifičnu primjenu, naročito u smislu vremena obrade komunikacija, integriteta, dostupnosti i kontinuiteta funkcije.

Mreža komunikacija u okviru EATMN-a će biti takva da ispuni zahtjeve kvaliteta usluge, pokrivenosti i suvišnosti.

4.2. Podrška novim konceptima operacija

Komunikacijski sistemi će podržati implementaciju naprednih, ugovoreni i validiranih koncepata operacija za sve faze leta.

5. *Navigacijski sistemi i procedure*

5.1. Potpune operacije

Navigacijski sistemi će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da postignu zahtjevane horizontalne i vertikalne navigacijske osobine, naročito u smislu preciznosti i funkcionalne mogućnosti, za dato okruženje (površina, TMA, en route), sa poznatim karakteristikama prometa i eksploatisani pod ugovorenim i validiranim operativnim konceptima.

6. *Sistemi nadgledanja i procedure*

6.1. Potpune operacije

Sistemi nadgledanja će biti dizajnirani, izgrađeni, održavani i upotrebljavani koristeći odgovarajuće i validirane procedure, na takav način da postignu zahtjevane osobine primjenjive za dato okruženje (površina, TMA, en route), sa poznatim karakteristikama prometa i eksploatisani pod ugovorenim i validiranim operativnim konceptima, naročito u smislu preciznosti, pokrivenosti, dometu i kvalitetu usluge.

Mreža nadgledanja u okviru EATMN-a će biti takva da susretne zahtjeve preciznosti, blagovremenosti, pokrivenosti i suvišnosti. Mreža nadgledanja će omogućiti razmijenu podataka nadgledanja sa ciljem unaprijeđenja operacija kroz EATMN.

7. *Sistemi i procedure za usluge zrakoplovnih informacija*

7.1. Potpune operacije

Precizne, blagovremene i dosljedne zrakoplovne informacije će biti date progresivno u elektronskoj formi, bazirane na zajednički ugovorenom i standardizovanom kompletu podataka.

Precizne i dosljedne zrakoplovne informacije, naročito one koje se tiču zračnih ili zemaljski-baziranih sastavnih dijelova ili sistema, će biti dostupne na blagovremen način.

7.2. Podrška novim konceptima operacija

Preciznije, kompletne i aktuelne zrakoplovne informacije će biti dostupne i korištene na blagovremen način sa ciljem podržavanja neprekidnog poboljšanja efikasnosti upotrebe zračnog prostora i aerodroma.

8. *Sistemi i procedure za upotrebu meteoroloških informacija*

8.1. Potpune operacije

Sistemi i procedure za upotrebu meteoroloških informacija će poboljšati sadržanost i blagovremenost njihove pripreme i kvaliteta njihove prezentacije, koristeći ugovoreni komplet podataka.

8.2. Podrška novim konceptima operacija

Sistemi i procedure za upotrebu meteoroloških informacija će poboljšati brzinu njihove dostupnosti i brzinu sa kojom one mogu biti korištene, sa ciljem podrške neprekidnog poboljšanja efikasnosti upotrebe zračnog prostora i aerodroma.

ANEKS III

SASTAVNI DIJELOVI

EC deklaracija

- o saglasnosti
- o pogodnosti za upotrebu

1. *Sastavni dijelovi*

Sastavni dijelovi će biti identifikovani u pravilima implementacije interoperabilnosti u saglasnosti sa odredbama u Članku 3. ovog Propisa.

2. *Opseg*

EC deklaracija pokriva:

- procijenu suštinske usklađenosti sastavnih dijelova, promatranih izolovano, sa specifikacijama Zajednice koje se trebaju ispuniti, ili
- procijenu/sud o pogodnosti za upotrebu sastavnih dijelova, promatranih u okviru njihovog okruženja upravljanja zračnim prometom.

Procedure procijene implementirane od strane objavljenih tijela u fazama dizajna i produkcije biti će napravljene prema modulima definisanim u Odluci 93/465/EEC, u saglasnosti sa uslovima postavljenim u relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti.

3. Sadržaj EC deklaracije

EC deklaracija o usklađenosti ili pogodnosti za upotrebu i prateći dokumenti moraju biti datirani i potpisani.

Deklaracija mora biti napisana na istom jeziku kao i instrukcije i mora sadržati slijedeće:

- reference o Propisima,
- ime i adresu proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika postavljenog u Zajednici (dati poslovno ime i punu adresu i, u slučaju ovlaštenog zastupnika, takođe dati poslovno ime proizvođača),
- opis sastavnog dijela,
- opis procedure koja se pratila sa ciljem deklarisanja saglasnosti ili pogodnosti za upotrebu (član 5 ovog Propisa),
- sve odredbe ispunjene od strane sastavnog dijela i posebno njegove uslove upotrebe,
- ako je primjenjivo, ime i adresu objavljenog tijela ili tijela uključenog u praćenu proceduru sa ogledom na usklađenost ili pogodnost za upotrebu i datum certifikata o pregledu zajedno, gdje je pogodno, sa trajanjem i uslovima validnosti certifikata,
- gdje je pogodno, reference o poštivanim specifikacijama Zajednice,
- identifikaciju potpisnika koje je opunomoćen da se obaveže ispred proizvođača ili ovlaštenog zastupnika prouzvođača postavljenog u Zajednici.

ANEKS IV

SISTEMI

EC deklaracija o verifikaciji sistema

Procedura verifikacije za sisteme

4. Sadržaj EC deklaracije o verifikaciji sistema

EC deklaracija o saglasnosti ili pogodnosti za upotrebu i prateći dokumenti moraju biti datirani i potpisani. Deklaracija mora biti napisana na istom jeziku kao i tehnički dokumenti i mora sadržati slijedeće:

- reference o Propisima,
- ime i adresu pružatelja usluga zračne navigacije (poslovno ime i puna adresa),
- kratki opis sistema,
- opis procedure koja se pratila sa ciljem deklarisanja usklađenosti sistema (član 6. ovog Propisa),
- ime i adre objavljenog tijela koje je vršilo zadatke u vezi sa procedurom verifikacije, ako je primjenjivo,
- reference dokumenata sadržanih u tehničkim dokumentima,
- gdje je pogodno, reference o specifikacijama Zajednice,
- sve relevantne privremene ili konačne odredbe sa kojima je sistem u saglasnosti i naročito, gdje je pogodno, bilo koja operativna ograničenja ili uslovi,
- ako je privremena: trajanje validnosti EC deklaracije,
- identifikacija potpisnika.

5. *Procedura verifikacije za sisteme*

Verifikacija sistema je procedura gdje pružatelj usluga zračne navigacije provjerava i potvrđuje da je sistem suglasan sa ovim Propisom i može biti stavljen u upotrebu na bazi ovog Propisa.

Sistem je provjeren za svaki od slijedećih aspekata:

- ukupni dizajn,
- razvoj i integracija sistema, uključujući naročito sastavni sklop i generalna podešavanja,
- integracija operativnog sistema,
- specifične odredbe održavanja sistema ako je primjenjivo.

Tamo gdje je uključivanje informirano tijela zahtjevano na osnovu relevantnog pravila implementacije interoperabilnosti, informirano tijelo, nakon što je izvršilo zadatke u njegovoj nadležnosti u skladu sa pravilom, pravi certifikat o usklađenosti u odnosu na izvršene zadatke. Taj certifikat je namijenjen pružatelju usluga zračne navigacije. Taj pružatelj zatim pravi EC deklaraciju o verifikaciji namijenjenu za nacionalnu nadzornu vlast.

6. *Tehnički dokument*

Tehnički dokument koji prati EC deklaraciju o verifikaciji mora sadržati sve neophodne dokumente u odnosu na karakteristike sistema, uključujući uslove i ograničenja upotrebe, kao i dokumente koji potvrđuju usklađenost sastavnih dijelova gdje je pogodno.

Slijedeći dokumenti će biti uključeni, minimalno:

- indikacija relevantnih dijelova tehničkih specifikacija korištenih za nabavku što osigurava saglasnost sa primjenjivim pravilima implementacije interoperabilnosti i, gdje je pogodno, specifikacije Zajednice,
- listu sastavnih dijelova kao što je navedeno u Članku 3. ovog Propisa,
- kopije EC deklaracije o saglasnosti ili pogodnosti za upotrebu koje gore navedeni sastavni dijelovi moraju imati u saglasnosti sa Člankom 5. ovog Propisa pridruženo, gdje je pogodno, sa kopijom zapisa testova i pregleda izvršenih od strane objavljenih tijela,

- gdje je informirano tijelo bilo uključeno u verifikaciju sistema, certifikat mora biti potpisan od strane tog tijela, izjavljuje da je sistem usklađen sa ovim Propisom i navod bilo kakvu rezervu zabilježenu u toku izvođenja aktivnosti koja nije povučena,
- gdje nije bilo uplitanja informirano tijela, zapis testova i instalacijskih konfiguracija napravljenim s obzirom na osiguranje usklađenost sa osnovnim zahtjevima i bilo kojim posebnim zahtjevima sadržanim u relevantnim pravilima implementacije interoperabilnosti.

7. Podnošenje

Tehnički dokument mora biti priložen EC deklaraciji o verifikaciji koju pružatelj usluga zračne navigacije podnosi nacionalnoj nadzornoj vlasti.

Kopija tehničkog dokumenta mora biti čuvana od strane pružatelja tokom životnog vijeka sistema. Ta kopija mora biti poslana bilo kojoj državi članici koja to zahtjeva.

ANEKS V

INFORMIRANA TIJELA

1. Tijelo, njegov Direktor i osoblje odgovorno za vršenje provjera ne može se uključiti, bilo direktno ili kao ovlašteni zastupnik, u dizajn, proizvodnju, marketing ili održavanje sastavnih dijelova ili sistema ili u njihovu upotrebu. Ovo ne isključuje mogućnost razmijene tehničkih informacija između proizvođača ili konstruktora i tog tijela.
2. Tijelo i osoblje odgovorno za provjere mora vršiti provjere sa najvećim mogućim profesionalnim integritetom i najvećom mogućom tehničkom kompetencijom i mora biti oslobođeno od bilo kakvog pritiska i poticaja, naročito finansijskog tipa, koji mogu utjecati na njihovu procijenu ili rezultate njihove inspekcije, naročito od osoba ili grupa osoba na koje utiču rezultati provjera.
3. Tijelo mora uposliti osoblje i posjedovati sredstva potrebna za adekvatno vršenje tehničkih i administrativnih zadataka povezanih sa provjerama; treba takođe imati pristup potrebnoj opremi za vanredne preglede.
4. Osoblje odgovorno za inspekciju mora imati:
 - jak tehnički i stručni trening,
 - zadovoljavajuće znanje o zahtjevima inspekcije koju vrše i adekvatno iskustvo u takvim operacijama,
 - zahtjevane vještine za izradu deklaracija, zapisa i izvješća kao dokaz da je inspekcija izvršena.
5. Nepriistrasnost inspeksijskog osoblja mora biti garantovana. Njihova plata ne smije ovisiti o broju obavljenih inspekcija ili o rezultatima takvih inspekcija.
6. Tijelo mora dobiti mogućnost osiguranja ukoliko nije ta mogućnost preuzeta od strane države članice u skladu sa nacionalnim zakonom, ili je država članica direktno odgovorna za inspekcije.

7. Osoblje tijela se mora pridržavati profesionalne tajnosti sa obzirom na sve informacije stećene u vršenju svojih zadataka pod ovim Propisom.

Generalni direktor
Đorđe Ratkovića, s.r.